

ภาพพระพุทธรูปชินสีห์และพระสุวรรณเขต
ในพระวิหารวัดบวรนิเวศวิหาร

ทีฆายุโก โหตุ ลังฆราชา
วันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

๑๐๐ พระชันษา

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก

ฉบับธรรมทาน

จัดพิมพ์จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชันษาครบ ๑๐๐ ปี
วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

วัดมเหยงคณ์

ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทรศัพท์ (๐๓๕) ๘๘๑-๖๐๑-๒, (๐๘๒) ๒๓๓-๓๘๘๘
โทรสาร (๐๓๕) ๘๘๑-๖๐๓
www.watmahaeyong.org
www.mahaeyong.org
E - mail : watmahaeyong@gmail.com

ภาพปกวาดโดย วรวรรณ์ ศาลาลอย

ออกแบบและดำเนินการผลิตโดย
บริษัทผลึกไท จำกัด
โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๘-๗๐๒๖-๗, ๐๘-๐๕๗๘-๓๑๖๓
โทรสาร ๐-๒๘๘๘-๘๓๕๖
พิมพ์ที่โรงพิมพ์เม็ดทราย

ที่ พ ๐๙๓๓/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ประทานอนุญาตให้จัดพิมพ์พระนิพนธ์ จำนวน ๙ เรื่อง
เรียน พระครูเกษมธรรมทัต เจ้าอาวาสวัดมเหยงคณ์
อ้างถึง หนังสือที่ ๐๕๖/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึงกราบทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขอร้องประทานอนุญาตจัดพิมพ์พระนิพนธ์ จำนวน ๙ เรื่อง คือ แสงส่องใจ อันดับ ๓, ๖, ๙, ๑๗, ความเข้าใจเรื่องชีวิต, วิธีสร้างบุญบารมี, ใจความสำคัญของพระพุทธศาสนา, ศิลปะในพระพุทธศาสนา และวิถีคล้ายทุกข์ เพื่อแจกเป็นธรรมทาน เนื่องในวโรกาสที่เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชจะทรงเจริญพระชันษาครบ ๑๐๐ ปี ในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ นี้ และเพื่อเป็นการเผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระบรมครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอันจะยังประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติสืบไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ได้นำความขึ้นกราบทูลทรงทราบฝ่าพระบาทแล้ว ทรงอนุโมทนาและประทานอนุญาตให้จัดพิมพ์บทพระนิพนธ์ ดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอถวายความนับถือ

(พระเทพสารเวที)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๓๑-๓

โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๔๓

คำปรารภ

เนื่องด้วยในวันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ นี้ **เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒนมหาเถร เจริญ คชวัตร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก** จะทรงเจริญพระชันษาครบ ๑๐๐ ปี นับเป็นสิริมงคลยิ่งแก่คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั้งมวล จึงเห็นเป็นโอกาสอันดีที่จะได้จัดพิมพ์หนังสือ **“๑๐๐ พระชันษา สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก”** ซึ่งประกอบด้วยบทพระนิพนธ์ จำนวน ๙ เรื่อง พร้อมพระประวัติโดยสังเขป เพื่อถวายเป็นพระกุศลและเทิดพระเกียรติ เนื่องในวาระอันเป็นมงคลยิ่งนี้ อีกทั้งเพื่อแสดงกตัญญูตถเวทิตา และมุทิตาสักการะ แด่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช ผู้ทรงเป็นพระประมุขแห่งคณะสงฆ์ที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา ปฏิบัติศาสนกิจอันทรงคุณประโยชน์ ทั้งแก่คณะสงฆ์ พุทธศาสนิกชน และพระพุทธศาสนาเป็นอเนกประการ

บทพระนิพนธ์อันทรงคุณค่าทั้ง ๙ เรื่องที่ได้นำมาเผยแพร่ นับเป็นประทีปธรรมส่องดวงใจพุทธบริษัททั้งหลาย ให้ได้เกิดศรัทธาปสาทะต่อพระรัตนตรัย อันเป็นสรณะสูงสุดของชีวิต อีกทั้งเป็นคติธรรมเตือนใจในการดำเนินชีวิตอันประเสริฐ เชื่อว่าท่านผู้อ่านจะได้รับประโยชน์อย่างยิ่งจากหนังสือเล่มนี้ หากได้น้อมนำไปศึกษาและประพฤติปฏิบัติ สมดังพระประสงค์ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชฯ ที่ทรงมีพระเมตตา นิพนธ์หนังสือเหล่านี้ไว้

ที่มายุโก โหตุ สังฆราชา

พระครูเกษมธรรมทัต
เจ้าอาวาสวัดมเหยงคณ์
๓ กันยายน ๒๕๕๖

สารบัญ

บทพระนิพนธ์

๑. แสงส่องใจ อันดับที่ ๙	๑๑
๒. แสงส่องใจ อันดับที่ ๓	๕๓
๓. แสงส่องใจ อันดับที่ ๑๗	๘๕
๔. แสงส่องใจ อันดับที่ ๖	๑๑๓
๕. ความเข้าใจเรื่องชีวิต	๑๓๓
๖. วิธีสร้างบุญบารมี	๑๘๗
๗. ใจความสำคัญแห่งพระพุทธศาสนา	๒๒๗
๘. ศิลในพระพุทธศาสนา	๒๖๑
๙. วิถีคลายทุกข์	๒๘๑

พระประวัติ

๓๐๙

บทพระนิพนธ์

ของ

สมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก